ARREST VAN HET HOF (Eerste kamer)

18 juni 2026*

„Prejudiciële verwijzing – Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens – Verordening (EU) 2016/679 – Artikelen 77 en 79 – Rechtswegen – Parallelle uitoefening – Verhouding tussen het indienen van een klacht bij de nationale toezichthoudende autoriteit en de uitoefening van de voorziening in rechte – Risico van tegenstrijdige beslissingen – Beginsel van effectieve rechterlijke bescherming – Procedurele autonomie van de lidstaten – Doeltreffendheidsbeginsel – Gelijkwaardigheidsbeginsel”

In zaak C-414/24,

betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door het Verwaltungsgerichtshof (hoogste bestuursrechter, Oostenrijk) bij beslissing van 17 mei 2024, ingekomen bij het Hof op 13 juni 2024, in de procedure

Datenschutzbehörde,

Dr. G S

in tegenwoordigheid van:

Bundesministerin für Justiz,

D GmbH,

wijst

HET HOF (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: F. Biltgen, kamerpresident, I. Ziemele (rapporteur), A. Kumin, S. Gervasoni en M. Bošnjak, rechters,

advocaat-generaal: J. Richard de la Tour,

griffier: A. Calot Escobar,

gezien de stukken,

* Procestaal: Duits.

gelet op de opmerkingen van:

– Datenschutzbehörde, vertegenwoordigd door M. Schmidl, gemachtigde, en E. Wagner, Rechtsanwalt,

– Dr. G S, vertegenwoordigd door S. Binder-Novak, Rechtsanwältin,

– D GmbH, vertegenwoordigd door S. Korab, Rechtsanwalt,

– de Oostenrijkse regering, vertegenwoordigd door A. Posch, J. Schmoll en C. Gabauer als gemachtigden,

– de Italiaanse regering, vertegenwoordigd door S. Fiorentino als gemachtigde, bijgestaan door E. De Bonis, avvocato dello Stato,

– de Hongaarse regering, vertegenwoordigd door Zs. Biró-Tóth en M. Z. Fehér als gemachtigden,

– de Europese Commissie, vertegenwoordigd door A. Bouchagiar, M. Heller en H. Kranenborg als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 4 september 2025,

het navolgende

Arrest

1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de uitlegging van de artikelen 77 en 79 van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB 2016, L 119, blz. 1, met rectificaties in PB 2018, L 127, blz. 2, en PB 2021, L 74, blz. 35) (hierna: „AVG”).

2 Dit verzoek is ingediend in het kader van een geding tussen G S en de Datenschutzbehörde (gegevensbeschermingsautoriteit, Oostenrijk; hierna: „DSB”) over de afwijzing van de klacht die G S bij de DSB had ingediend, wegens een vermeende schending van haar recht op de bescherming van haar betreffende persoonsgegevens op grond dat zij eerder al een voorziening in rechte met hetzelfde voorwerp had ingesteld die nog aanhangig was bij de rechter.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

3 De overwegingen 10, 11, 129 en 141 AVG luiden:

„(10) Teneinde natuurlijke personen een consistent en hoog beschermingsniveau te bieden en de belemmeringen voor het verkeer van persoonsgegevens binnen de [Europese] Unie op te heffen, dient het niveau van bescherming van de rechten en vrijheden van natuurlijke personen op het vlak van verwerking van deze gegevens in alle lidstaten gelijkwaardig te zijn. Er moet gezorgd worden voor een in de gehele Unie coherente en homogene toepassing van de regels inzake bescherming van de grondrechten en de fundamentele vrijheden van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens. […]

(11) Doeltreffende bescherming van persoonsgegevens in de gehele Unie vereist de versterking en nadere omschrijving van de rechten van betrokkenen en van de verplichtingen van degenen die persoonsgegevens verwerken en van degenen die over die verwerking beslissen, […].

[…]

(129) Met het oog op een consequent toezicht en eenvormige handhaving van deze verordening in de gehele Unie dienen de toezichthoudende autoriteiten in alle lidstaten dezelfde taken en feitelijke bevoegdheden te hebben, waaronder de bevoegdheden om onderzoek te verrichten, corrigerende maatregelen te nemen en sancties op te leggen, machtiging te verlenen en adviezen te verstrekken, in het bijzonder bij klachten van natuurlijke personen, en om, onverminderd de bevoegdheden die aan de met vervolging belaste autoriteiten conform het lidstatelijke recht zijn toegekend, inbreuken op deze verordening ter kennis van de rechterlijke instanties te brengen en gerechtelijke procedures in te leiden. Tot die bevoegdheden dient ook de bevoegdheid te behoren om een tijdelijke of definitieve beperking van de verwerking, waaronder een verwerkingsverbod, voor de verwerking op te leggen. De lidstaten kunnen krachtens deze verordening andere aan de bescherming van persoonsgegevens verwante taken specificeren. De bevoegdheden van de toezichthoudende autoriteiten moeten overeenkomstig passende in het Unierecht en het lidstatelijke recht bepaalde procedurele waarborgen, onpartijdig, behoorlijk en binnen een redelijke termijn worden uitgeoefend. Elke maatregel dient met name passend, noodzakelijk en evenredig te zijn met het oog op naleving van deze verordening en rekening houdend met de omstandigheden van elk individueel geval, het recht van iedere persoon te eerbiedigen om vóór het nemen van enige individuele maatregel die voor hem nadelige gevolgen zou hebben te worden gehoord, en overbodige kosten en buitensporige ongemakken voor de personen in kwestie te vermijden. Onderzoeksbevoegdheden betreffende toegang tot terreinen moeten overeenkomstig de specifieke voorschriften van het lidstatelijke procesrecht, zoals een verplichte voorafgaande toestemming van een rechterlijke instantie, worden uitgeoefend. Elke juridisch bindende maatregel van de toezichthoudende autoriteit dient schriftelijk, duidelijk en ondubbelzinnig te zijn, de toezichthoudende autoriteit die de maatregel heeft uitgevaardigd en de datum van uitvaardiging te vermelden, door het hoofd of een door het hoofd gemachtigd lid van de toezichthoudende autoriteit ondertekend te zijn, de redenen voor de maatregel te bevatten en naar het recht op een

doeltreffende voorziening in rechte te verwijzen. Dit dient bijkomende voorschriften overeenkomstig het lidstatelijke procesrecht niet uit te sluiten. De vaststelling van juridisch bindende besluiten impliceert de mogelijkheid tot rechterlijke toetsing in de lidstaat van de toezichthoudende autoriteit die het besluit heeft vastgesteld.

[…]

(141) Iedere betrokkene dient het recht te hebben om een klacht in te dienen bij één enkele toezichthoudende autoriteit, met name in de lidstaat waar hij gewoonlijk verblijft, en een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen overeenkomstig artikel 47 van het Handvest [van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: ‚Handvest')] indien hij meent dat inbreuk is gemaakt op zijn rechten uit hoofde van deze verordening of indien de toezichthoudende autoriteit niet optreedt naar aanleiding van een klacht, een klacht gedeeltelijk of geheel verwerpt of afwijst, of indien deze niet optreedt wanneer zulk optreden noodzakelijk is ter bescherming van de rechten van de betrokkene. Het onderzoek dat naar aanleiding van een klacht wordt uitgevoerd, gaat niet verder dan in het specifieke geval passend is en kan worden onderworpen aan rechterlijke toetsing. De toezichthoudende autoriteit dient de betrokkene binnen een redelijke termijn in kennis te stellen van de voortgang en het resultaat van de klacht. […]"

4 Artikel 17 AVG [„Recht op gegevenswissing (‚recht op vergetelheid')"] bepaalt in lid 1, onder d):

„De betrokkene heeft het recht van de verwerkingsverantwoordelijke zonder onredelijke vertraging wissing van hem betreffende persoonsgegevens te verkrijgen en de verwerkingsverantwoordelijke is verplicht persoonsgegevens zonder onredelijke vertraging te wissen wanneer een van de volgende gevallen van toepassing is:

[…]

d) de persoonsgegevens zijn onrechtmatig verwerkt".

5 Hoofdstuk VI AVG („Onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten") omvat de artikelen 51 tot en met 59.

6 In artikel 57 van dit hoofdstuk („Taken") is in lid 1, onder f), bepaald:

„Onverminderd andere uit hoofde van deze verordening vastgestelde taken, verricht elke toezichthoudende autoriteit op haar grondgebied de volgende taken:

[…]

f) zij behandelt klachten van betrokkenen, of van organen, organisaties of verenigingen overeenkomstig artikel 80, onderzoekt de inhoud van de klacht in de mate waarin dat gepast is en stelt de klager binnen een redelijke termijn in kennis van de vooruitgang en het resultaat van het onderzoek, met name indien verder onderzoek of coördinatie met een andere toezichthoudende autoriteit noodzakelijk is".

7 Artikel 58 AVG („Bevoegdheden”) bepaalt in lid 2 het volgende:

„Elke toezichthoudende autoriteit heeft alle volgende bevoegdheden tot het nemen van corrigerende maatregelen:

a) de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker waarschuwen dat met de voorgenomen verwerkingen waarschijnlijk inbreuk op bepalingen van deze verordening wordt gemaakt;

b) de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker berispen wanneer met verwerkingen inbreuk op bepalingen van deze verordening is gemaakt;

c) de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker gelasten de verzoeken van de betrokkene tot uitoefening van zijn rechten uit hoofde van deze verordening in te willigen;

d) de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker gelasten, waar passend, op een nader bepaalde manier en binnen een nader bepaalde termijn, verwerkingen in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze verordening;

e) de verwerkingsverantwoordelijke gelasten een inbreuk in verband met persoonsgegevens aan de betrokkene mee te delen;

f) een tijdelijke of definitieve verwerkingsbeperking, waaronder een verwerkingsverbod, opleggen;

g) het rectificeren of wissen van persoonsgegevens of het beperken van verwerking uit hoofde van de artikelen 16, 17 en 18 gelasten, alsmede de kennisgeving van dergelijke handelingen aan ontvangers aan wie de persoonsgegevens zijn verstrekt, overeenkomstig artikel 17, lid 2, en artikel 19;

h) een certificering intrekken of het certificeringsorgaan gelasten een uit hoofde van de artikelen 42 en 43 afgegeven certificering in te trekken, of het certificeringsorgaan […] gelasten geen certificering af te geven indien niet langer aan de certificeringsvereisten wordt voldaan;

i) naargelang de omstandigheden van elke zaak, naast of in plaats van de in dit lid bedoelde maatregelen, een administratieve geldboete opleggen op grond van artikel 83; en

j) de opschorting van gegevensstromen naar een ontvanger in een derde land of naar een internationale organisatie gelasten.”

8 Hoofdstuk VIII AVG („Beroep, aansprakelijkheid en sancties”) omvat de artikelen 77 tot en met 84.

9 Artikel 77 AVG („Recht om een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit”) luidt als volgt:

„1. Onverminderd andere mogelijkheden van administratief beroep of een voorziening in rechte, heeft iedere betrokkene het recht een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit, met name in de lidstaat waar hij gewoonlijk verblijft, hij zijn werkplek heeft of waar de beweerde

inbreuk is begaan, indien hij van mening is dat de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens inbreuk maakt op deze verordening.

2. De toezichthoudende autoriteit waarbij de klacht is ingediend, stelt de klager in kennis van de voortgang en het resultaat van de klacht, alsmede van de mogelijke voorziening in rechte overeenkomstig artikel 78."

10 Artikel 78 AVG („Recht om een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen tegen een toezichthoudende autoriteit") bepaalt in de leden 1 en 2:

„1. Onverminderd andere mogelijkheden van administratief of buitengerechtelijk beroep, heeft iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon het recht om tegen een hem betreffend juridisch bindend besluit van een toezichthoudende autoriteit een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen.

2. Onverminderd andere mogelijkheden van administratief of buitengerechtelijk beroep heeft iedere betrokkene het recht om een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen indien de overeenkomstig de artikelen 55 en 56 bevoegde toezichthoudende autoriteit een klacht niet behandelt of de betrokkene niet binnen drie maanden in kennis stelt van de voortgang of het resultaat van de uit hoofde van artikel 77 ingediende klacht."

11 Artikel 79 AVG („Recht om een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen tegen een verwerkingsverantwoordelijke of een verwerker") luidt als volgt:

„1. Onverminderd andere mogelijkheden van administratief of buitengerechtelijk beroep, waaronder het recht uit hoofde van artikel 77 een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit, heeft elke betrokkene het recht een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen indien hij van mening is dat zijn rechten uit hoofde van deze verordening geschonden zijn ten gevolge van een verwerking van zijn persoonsgegevens die niet aan deze verordening voldoet.

2. Een procedure tegen een verwerkingsverantwoordelijke of een verwerker wordt ingesteld bij de gerechten van de lidstaat waar de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker een vestiging heeft. Een dergelijke procedure kan ook worden ingesteld bij de gerechten van de lidstaat waar de betrokkene gewoonlijk verblijft, tenzij de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker een overheidsinstantie van een lidstaat is die optreedt in de uitoefening van het overheidsgezag."

12 Artikel 81 AVG („Schorsing van de procedure") bepaalt in de leden 2 en 3:

„2. Indien een procedure inzake verwerking met betrekking tot dezelfde aangelegenheid en dezelfde verwerkingsverantwoordelijke of verwerker hangende is bij een gerecht van een andere lidstaat, kan ieder ander bevoegd gerecht dan dat welk als eerste is aangezocht, zijn procedure schorsen.

3. Indien die procedure in eerste aanleg aanhangig is, kan elk gerecht dat niet als eerste is aangezocht, op verzoek van een van de partijen ook tot verwijzing overgaan, mits het eerst aangezochte gerecht bevoegd is om van de beide procedures kennis te nemen en zijn wetgeving de voeging daarvan toestaat."

Oostenrijks recht

13 Artikel 94, lid 1, van het Bundes-Verfassungsgesetz (federale grondwet), opnieuw bekendgemaakt op 2 januari 1930 (BGBl. 1/1930), in de versie die van toepassing is op de feiten in het hoofdgeding, luidt:

„De rechterlijke macht is in alle instanties gescheiden van de uitvoerende macht."

14 § 24 („Klacht bij de gegevensbeschermingsautoriteit") van het Bundesgesetz zum Schutz natürlicher Personen bei der Verarbeitung personenbezogener Daten (Datenschutzgesetz – DSG) [federale wet betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met persoonsgegevens (wet betreffende de gegevensbescherming; hierna: „DSG")] van 17 augustus 1999 (BGBl. I, 165/1999), in de versie die van toepassing is op de feiten in het hoofdgeding, bepaalt in de leden 1 en 4:

„(1) Iedere betrokkene heeft het recht om een klacht in te dienen bij de gegevensbeschermingsautoriteit indien hij van mening is dat de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens inbreuk maakt op de AVG of op § 1 of § 2 van afdeling 1.

[…]

(4) Het recht op behandeling van een klacht vervalt indien de betrokkene deze niet indient binnen een jaar nadat hij kennis heeft gekregen van de belastende gebeurtenis, en uiterlijk binnen drie jaar nadat de gebeurtenis zich beweerdelijk heeft voorgedaan. Te late klachten worden afgewezen."

Hoofdgeding en prejudiciële vragen

15 Op 3 juli 2017 heeft G S, die arts is, bij de vennootschap D, die een artsenzoekplatform exploiteert dat derden de mogelijkheid biedt beoordelingen over en ervaringen met artsen te plaatsen, een verzoek ingediend om bepaalde haar betreffende persoonsgegevens te wissen. Zij heeft dit verzoek ingediend op grond van de rechtssituatie vóór de inwerkingtreding van de AVG. Op 10 juli 2017 heeft de vennootschap D dat verzoek tot wissing afgewezen.

16 Na deze weigering heeft G S in november 2017 een civiele vordering tegen deze vennootschap ingesteld wegens met name schending van het recht op de bescherming van persoonsgegevens, en gevorderd dat de haar betreffende gepubliceerde gegevens worden gewist. Verder heeft zij verzocht deze vennootschap te gelasten deze gegevens niet verder te verwerken.

17 Op 22 juni 2018 – na de inwerkingtreding van de AVG – heeft G S de vennootschap D opnieuw verzocht om wissing van de haar betreffende persoonsgegevens die op het door deze vennootschap geëxploiteerde platform waren gepubliceerd. Bij brief van 6 juli 2018 is ook dit verzoek afgewezen.

18 Tegen deze achtergrond heeft G S op 26 juli 2018 bij de DSB een klacht krachtens artikel 77, lid 1, AVG ingediend, die met name was gebaseerd op artikel 17 van die verordening, waarin het recht op gegevenswissing is neergelegd. Met deze klacht heeft zij de DSB verzocht vast te stellen dat haar recht op bescherming van persoonsgegevens was geschonden, de vennootschap D te gelasten alle haar betreffende persoonsgegevens op haar platform te wissen en deze gegevens niet verder te verwerken.

19 Bij besluit van 4 januari 2019 heeft de DSB die klacht afgewezen omdat zij en de in november 2017 ingestelde civiele vordering die in punt 16 van het onderhavige arrest is vermeld, hetzelfde voorwerp hadden, te weten de wissing van de persoonsgegevens van G S die op dat platform waren gepubliceerd.

20 In dit verband was de DSB van mening dat het vanuit systematisch oogpunt haaks op het rechtsbeschermingsmechanisme van de AVG staat om parallel of achtereenvolgens een procedure bij een toezichthoudende autoriteit en een gerechtelijke procedure in te leiden. Volgens de DSB moet de toezichthoudende autoriteit zich in een dergelijke situatie uitspreken over dezelfde vraag als aan de burgerlijke rechter is voorgelegd. De gelijktijdige uitoefening van het recht om een klacht in te dienen bij de toezichthoudende autoriteit en van het recht om een voorziening in rechte met hetzelfde voorwerp in te stellen kan echter niet worden aanvaard.

21 Op 4 januari 2019 heeft G S tegen het besluit van de DSB een voorziening ingesteld bij het Bundesverwaltungsgericht (federale bestuursrechter in eerste aanleg, Oostenrijk). Bij vonnis van 4 december 2020 heeft het Bundesverwaltungsgericht haar voorziening verworpen op een tijdstip waarop het vonnis van de burgerlijke rechter van 23 juli 2020, waarbij het verzoek van G S was afgewezen, nog niet definitief was geworden.

22 Het Bundesverwaltungsgericht was van oordeel dat de AVG bewust een dubbel systeem van rechtsbescherming had ingevoerd. Het heeft in herinnering gebracht dat deze verordening rechtstreeks toepasselijk is en daarmee strijdige nationale bepalingen dus buiten toepassing moeten worden gelaten. Bijgevolg kon de door G S krachtens artikel 77, lid 1, van die verordening ingediende klacht niet worden afgewezen op de door de DSB aangevoerde gronden, zodat integendeel moest worden bevestigd dat deze toezichthoudende autoriteit in beginsel bevoegd was om over deze klacht te beslissen.

23 In deze context heeft deze rechter evenwel geoordeeld dat die klacht te laat was ingediend. Hij was van oordeel dat de verjaringstermijn van één jaar, zoals bepaald in § 24, lid 4, DSG, in de versie die van toepassing is op de feiten in het hoofdgeding, niet in acht was genomen. Aangezien de te late indiening van een klacht krachtens artikel 77, lid 1, AVG eveneens tot een afwijzing ervan leidt, is de klacht van G S terecht afgewezen.

24 Vervolgens hebben zowel G S, nadat het Verfassungsgerichtshof (grondwettelijk Hof, Oostenrijk) had geweigerd haar voorziening te behandelen, als de DSB beroep in *Revision* ingesteld tegen het vonnis van het Bundesverwaltungsgericht bij het Verwaltungsgerichtshof (hoogste bestuursrechter, Oostenrijk), de verwijzende rechter.

25 Deze rechter is het niet eens met het oordeel van het Bundesverwaltungsgericht dat de klacht van G S te laat was ingediend. Niettemin wenst hij te onderzoeken of de afwijzing van deze klacht niet rechtmatig op andere gronden kon worden gebaseerd. Na te hebben herinnerd aan de arresten van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, EU:C:2023:2), en 7 december 2023, SCHUFA Holding (Kwijtschelding van restschulden) (C-26/22 en C-64/22, EU:C:2023:958), uit deze rechter twijfels over met name de door de DSB aangevoerde grond, namelijk dat een voorziening in rechte aanhangig is met hetzelfde voorwerp als die klacht. In dit verband merkt hij op dat artikel 94, lid 1, van het Bundes-Verfassungsgesetz, in de versie die van toepassing is op de feiten in het hoofdgeding, bepaalt dat de rechterlijke macht in alle instanties gescheiden is van de uitvoerende macht. Volgens de door de verwijzende rechter verstrekte aanwijzingen bekrachtigt deze bepaling een beginsel van scheiding tussen de rechterlijke macht en de uitvoerende macht, wat inhoudt dat de behandeling van een zaak in

haar geheel moet worden toegewezen aan hetzij de rechterlijke instanties, hetzij de administratieve autoriteiten. Deze bepaling verzet zich er dus tegen dat rechterlijke instanties en administratieve autoriteiten gelijktijdig of achtereenvolgens uitspraak doen in eenzelfde geschil.

26 In deze context heeft deze rechter twijfels over de vraag of een klacht die krachtens artikel 77, lid 1, AVG bij de toezichthoudende autoriteit is ingediend, kan worden afgewezen op grond dat eerder een doeltreffende voorziening in rechte in de zin van artikel 79 van deze verordening met hetzelfde voorwerp is ingesteld en dat de desbetreffende procedure nog steeds aanhangig is bij de aangezochte rechter.

27 In dit verband is de verwijzende rechter van oordeel dat inspiratie kan worden geput uit het mechanisme van artikel 81, leden 2 en 3, AVG om tegenstrijdige beslissingen te voorkomen. Op basis daarvan kan worden aangenomen dat, wanneer een geschil gelijktijdig bij de burgerlijke rechter en een administratieve autoriteit aanhangig is, de instantie waarbij de zaak het laatst aanhangig is gemaakt overeenkomstig het prioriteitsbeginsel het verzoek van de betrokkene dient af te wijzen.

28 De verwijzende rechter merkt evenwel op dat in geval van afwijzing van een op grond van artikel 77, lid 1, AVG ingediende klacht enkel omdat een voorziening in rechte aanhangig is, er op het moment van deze afwijzing nog geen beslissing ten gronde is genomen over de vermeende schending van het recht op gegevensbescherming, zodat er nog geen concreet gevaar is voor tegenstrijdige beslissingen.

29 Gelet op het voorgaande rijst de vraag of een onderscheid moet worden gemaakt tussen het geval waarin een voorziening in rechte aanhangig is en het geval waarin reeds een beslissing ten gronde is genomen, ook al is die beslissing nog niet definitief geworden.

30 Tegen deze achtergrond heeft het Verwaltungsgerichtshof de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moeten de artikelen 77 en 79 [AVG], in het licht van de overwegingen van het Hof in de arresten van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, EU:C:2023:2), en 7 december 2023, SCHUFA Holding (Kwijtschelding van restschulden) (C-26/22 en C-64/22, EU:C:2023:958), aldus worden uitgelegd dat de op nationaal niveau geboden mogelijkheid om een krachtens artikel 77 AVG bij een toezichthoudende autoriteit ingediende klacht af te wijzen op grond dat eerder in dezelfde zaak een voorziening in rechte krachtens artikel 79 AVG is ingesteld en deze aanhangig is bij de rechter, een toelaatbare manier is om de verhouding tussen deze beroepsmogelijkheden nader te regelen (in de zin van bovengenoemde rechtspraak van het Hof)?

2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord: moeten de artikelen 77 en 79 [AVG], in het licht van de overwegingen van het Hof in de arresten van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (C-132/21, EU:C:2023:2), en 7 december 2023, SCHUFA Holding (Kwijtschelding van restschulden) (C-26/22 en C-64/22, EU:C:2023:958), aldus worden uitgelegd dat de op nationaal niveau geboden mogelijkheid om een krachtens artikel 77 AVG bij een toezichthoudende autoriteit ingediende klacht af te wijzen op grond dat in de in diezelfde zaak aanhangig gemaakte procedure betreffende een voorziening in rechte krachtens artikel 79 AVG reeds een beslissing ten gronde is gegeven (ook al is deze

nog niet definitief), een toelaatbare manier is om de verhouding tussen deze beroepsmogelijkheden nader te regelen (in de zin van bovengenoemde rechtspraak van het Hof)?”

Beantwoording van de prejudiciële vragen

31 Met zijn twee vragen, die samen moeten worden onderzocht, vraagt de verwijzende rechter in essentie of artikel 77, lid 1, en artikel 79, lid 1, AVG aldus moeten worden uitgelegd dat zij eraan in de weg staan dat een toezichthoudende autoriteit waarbij een klacht krachtens artikel 77, lid 1, is ingediend, die klacht kan afwijzen op de enkele grond dat er eerder een voorziening in rechte krachtens artikel 79, lid 1, is ingesteld die hetzelfde voorwerp heeft, zelfs als de beslissing in het kader van die voorziening nog niet definitief is geworden.

32 Vooraf zij eraan herinnerd dat het vaste rechtspraak is dat voor de uitlegging van een Unierechtelijke bepaling niet alleen rekening moet worden gehouden met de bewoordingen van deze bepaling, maar ook met de context ervan en met de doelstellingen die worden nagestreefd met de regeling waarvan zij deel uitmaakt (arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 32).

33 In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat de artikelen 77 en 79 AVG onder hoofdstuk VIII van deze verordening vallen, dat met name de beroepsmogelijkheden regelt waarmee de rechten van de betrokkene kunnen worden beschermd wanneer zijn persoonsgegevens beweerdelijk in strijd met de bepalingen van die verordening zijn verwerkt. De bescherming van deze rechten kan dus met name rechtstreeks door de betrokkene worden ingeroepen, overeenkomstig de artikelen 77 tot en met 79 van deze verordening (zie in die zin arrest van 4 oktober 2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, punt 47 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

34 Wat in dit verband de bewoordingen van de artikelen 77 tot en met 79 AVG betreft, moet allereerst in herinnering worden gebracht dat artikel 77, lid 1, AVG bepaalt dat iedere betrokkene, onverminderd andere mogelijkheden van administratief beroep of een voorziening in rechte, het recht heeft om een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit. Vervolgens heeft, overeenkomstig artikel 78, lid 1, van die verordening, iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon het recht om tegen een hem betreffend juridisch bindend besluit van een toezichthoudende autoriteit een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen, onverminderd andere mogelijkheden van administratief of buitengerechtelijk beroep. Tot slot garandeert artikel 79, lid 1, AVG elke betrokkene het recht om een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen, onverminderd andere mogelijkheden van administratief of buitengerechtelijk beroep, waaronder het recht om uit hoofde van artikel 77, lid 1, van deze verordening een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit (arrest van 4 oktober 2024, Lindenapotheke, C-21/23, EU:C:2024:846, punt 48 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

35 Het Hof heeft reeds geoordeeld dat deze bepalingen van de AVG verschillende beroepsmogelijkheden bieden aan personen die stellen dat deze verordening is geschonden, met dien verstande dat elk van deze beroepsmogelijkheden moet kunnen worden aangewend „onverminderd” de andere beroepsmogelijkheden (arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 34).

36 Hieruit volgt, zoals de advocaat-generaal in punt 46 van zijn conclusie heeft opgemerkt, dat de AVG niet in een prioritaire of exclusieve bevoegdheid voorziet en evenmin een voorrangsregel bevat voor de beoordeling, door de autoriteit of rechterlijke instanties die in die verordening worden genoemd, van de vraag of inbreuk wordt gemaakt op de bij die verordening verleende rechten. Het Hof heeft namelijk al geoordeeld dat de in artikel 78, lid 1, van deze verordening bedoelde voorziening in rechte – die betrekking heeft op het onderzoek van de wettigheid van het op grond van artikel 77 vastgestelde besluit van een toezichthoudende autoriteit – en de in artikel 79, lid 1, van die verordening bedoelde voorziening in rechte ook naast elkaar en onafhankelijk van elkaar kunnen worden ingesteld (zie in die zin arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 35).

37 Wat in de tweede plaats de context van die bepalingen van de AVG betreft, dient in herinnering te worden gebracht dat krachtens artikel 57, lid 1, onder f), van deze verordening elke toezichthoudende autoriteit op haar grondgebied de klachten moet behandelen die iedere betrokkene overeenkomstig artikel 77, lid 1, van die verordening kan indienen wanneer hij van mening is dat een verwerking van hem betreffende persoonsgegevens schending van die verordening oplevert, het voorwerp van die klachten – voor zover nodig – moet onderzoeken, en de klager binnen een redelijke termijn in kennis moet stellen van de vooruitgang en het resultaat van het onderzoek. De toezichthoudende autoriteit moet een dergelijke klacht dus met de nodige voortvarendheid en zorgvuldigheid onderzoeken [arrest van 26 september 2024, Land Hessen (Verplichting van de gegevensbeschermingsautoriteit om op te treden), C-768/21, EU:C:2024:785, punt 32 en aldaar aangehaalde rechtspraak]. Zoals in overweging 129 AVG wordt bevestigd, speelt die autoriteit dus een onmisbare rol in het systeem voor de bescherming van persoonsgegevens en draagt zij bij tot de eenvormige handhaving van de betrokken verordening in de lidstaten.

38 In de derde plaats vindt die contextuele uitlegging steun in de doelstellingen van de AVG. In dit verband moet worden opgemerkt dat de keuze van de Uniewetgever om de betrokkenen bij de verwerking van persoonsgegevens de mogelijkheid te bieden om gelijktijdig en onafhankelijk van elkaar gebruik te maken van de beroepsmogelijkheden waarin artikel 77, lid 1, en artikel 79, lid 1, AVG voorzien, in overeenstemming is met de doelstelling van deze verordening. Zoals blijkt uit overweging 10 bestaat die doelstelling er namelijk in natuurlijke personen een hoog beschermingsniveau te bieden in verband met de verwerking van persoonsgegevens in de Unie. In overweging 11 van die verordening staat bovendien te lezen dat een doeltreffende bescherming van deze gegevens vereist dat de rechten van de betrokkenen worden versterkt.

39 Het Hof heeft al geoordeeld dat de terbeschikkingstelling van meerdere beroepsmogelijkheden de in overweging 141 AVG vermelde doelstelling versterkt om iedere betrokkene die meent dat inbreuk wordt gemaakt op de rechten die deze verordening hem toekent, te waarborgen dat hij overeenkomstig artikel 47 van het Handvest recht heeft op een doeltreffende voorziening in rechte (arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 44).

40 Het Hof heeft ook benadrukt dat de keuze van de Uniewetgever om de betrokkenen de mogelijkheid te laten de beroepsmogelijkheden van artikel 77, lid 1, en artikel 78, lid 1, AVG enerzijds en artikel 79, lid 1, van deze verordening anderzijds naast elkaar en onafhankelijk van elkaar te benutten, met de doelstelling van die verordening strookt (zie in die zin arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 42).

41 In dat geval is het, bij gebreke van een Unieregeling ter zake, krachtens het beginsel van procedurele autonomie van de lidstaten een aangelegenheid van elke lidstaat om de procedureregels vast te stellen voor de administratieve en de gerechtelijke procedure die moeten zorgen voor een hoog niveau van bescherming van de rechten die de justitiabelen ontlenen aan het Unierecht (arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 45).

42 Het staat dus aan de verwijzende rechter om op basis van de nationale procedurevoorschriften vast te stellen hoe de beroepsmogelijkheden waarin de artikelen 77 tot en met 79 AVG voorzien, moeten worden uitgewerkt (zie in die zin arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 46).

43 In het bijzonder mag de wijze van uitwerking van de parallelle en onafhankelijke beroepsmogelijkheden geen afbreuk doen aan het nuttig effect en de doeltreffende bescherming van de door die verordening gewaarborgde rechten (arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 47).

44 In dat verband mag die wijze van uitwerking niet ongunstiger zijn dan de wijze waarop soortgelijke beroepsmogelijkheden voor de bescherming van aan de nationale rechtsorde ontleende rechten zijn uitgewerkt (gelijkwaardigheidsbeginsel), en mag zij de uitoefening van de door de rechtsorde van de Unie verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maken (doeltreffendheidsbeginsel) (arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 48).

45 Tegen deze achtergrond heeft het Hof benadrukt dat de lidstaten, wanneer zij de procedurele bepalingen vastleggen voor de beroepen in rechte die moeten zorgen voor de bescherming van de bij de AVG toegekende rechten, dienen te waarborgen dat het in artikel 47 van het Handvest erkende recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht, dat een herbevestiging van het beginsel van effectieve rechterlijke bescherming vormt, wordt geëerbiedigd (arrest van 12 januari 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 50).

46 In casu blijkt uit het verzoek om een prejudiciële beslissing dat het stelsel van beroepsmogelijkheden waarin het Oostenrijkse recht voorziet, eraan in de weg staat dat rechterlijke instanties en administratieve autoriteiten parallel of achtereenvolgens uitspraak doen over eenzelfde geschil. Tegen die achtergrond rijst de vraag of een klacht die krachtens artikel 77, lid 1, AVG bij de toezichthoudende autoriteit is ingediend, kan worden afgewezen op de enkele grond dat eerder een voorziening in rechte op grond van artikel 79 AVG met hetzelfde voorwerp is ingesteld en dat de desbetreffende procedure nog steeds aanhangig is.

47 Volgens de verwijzende rechter kan een dergelijke verhouding tussen de beroepsmogelijkheden ertoe bijdragen dat tegenstrijdige beslissingen met betrekking tot eenzelfde verzoek worden voorkomen. Hij benadrukt echter dat de DSB, wanneer hij een krachtens artikel 77, lid 1, AVG ingediende klacht afwijst op grond dat een voorziening in rechte overeenkomstig artikel 79, lid 1, van deze verordening aanhangig is bij de aangezochte rechter, geen waarborgen heeft dat in het kader van die voorziening daadwerkelijk een beslissing ten gronde zal worden genomen. Dit is met name het geval indien die voorziening niet-ontvankelijk wordt verklaard zonder dat uitspraak ten gronde wordt gedaan.

48 In dit verband dient in herinnering te worden gebracht dat, zoals in punt 37 van het onderhavige arrest is vermeld, krachtens artikel 57, lid 1, onder f), AVG elke toezichthoudende autoriteit op haar grondgebied de klachten moet behandelen die iedere betrokkene overeenkomstig artikel 77, lid 1, van deze verordening het recht heeft in te dienen wanneer hij van mening is dat een verwerking van hem betreffende persoonsgegevens schending van die verordening oplevert, en het voorwerp van die klachten voor zover nodig moet onderzoeken. De toezichthoudende autoriteit moet een dergelijke klacht met de nodige voortvarendheid en zorgvuldigheid onderzoeken [arrest van 7 december 2023, SCHUFA Holding (Kwijtschelding van restschulden), C-26/22 en C-64/22, EU:C:2023:958, punt 56 en aldaar aangehaalde rechtspraak].

49 Bij die verwerking beschikt deze toezichthoudende autoriteit ten aanzien van de in artikel 58, lid 2, AVG genoemde corrigerende maatregelen over een beoordelingsmarge bij de keuze van de passende en noodzakelijke middelen [arrest van 7 december 2023, SCHUFA Holding (Kwijtschelding van restschulden), C-26/22 en C-64/22, EU:C:2023:958, punt 68 en aldaar aangehaalde rechtspraak].

50 In dit verband heeft het Hof geoordeeld dat de klachtenprocedure, die niet te vergelijken valt met die van een petitie, is opgezet als een mechanisme waarmee de rechten en belangen van de betrokkenen doeltreffend kunnen worden beschermd [arrest van 7 december 2023, SCHUFA Holding (Kwijtschelding van restschulden), C-26/22 en C-64/22, EU:C:2023:958, punt 58].

51 De toezichthoudende autoriteit is namelijk verplicht om op te treden wanneer het nemen van een of meer corrigerende maatregelen waarin artikel 58, lid 2, AVG voorziet, passend, noodzakelijk en evenredig is om de vastgestelde ontoereikendheid te verhelpen en de volledige naleving van deze verordening te waarborgen (zie in die zin arrest van 30 april 2025, Inspektorat kam Visshia sadeben savet, C-313/23, C-316/23 en C-332/23, EU:C:2025:303, punt 132).

52 Deze verplichting tot optreden vereist dat de toezichthoudende autoriteit, wanneer zij een klacht ontvangt op grond van artikel 77, lid 1, AVG en ervan in kennis wordt gesteld dat er een gerechtelijke procedure op grond van artikel 79, lid 1, van deze verordening is ingesteld die hetzelfde voorwerp heeft, bij de behandeling van deze klacht naar behoren rekening houdt met de beslissing waarmee deze procedure definitief zal worden afgesloten.

53 Het zou echter in strijd zijn met deze verplichting om een betrokkene bij de verwerking van persoonsgegevens het voordeel van een dergelijk beschermingsmechanisme te ontzeggen door de toezichthoudende autoriteit toe te staan zijn klacht af te wijzen op de enkele grond dat er eerder krachtens artikel 79, lid 1, AVG een voorziening in rechte met hetzelfde voorwerp is ingesteld, zelfs als de beslissing in het kader van deze voorziening nog niet definitief is geworden.

54 In dit verband zou een lidstaat, wat betreft het risico dat binnen die lidstaat tegenstrijdige beslissingen worden genomen met betrekking tot eenzelfde verwerking van persoonsgegevens, in een situatie zoals die in de onderhavige zaak bijvoorbeeld kunnen overwegen om een opschortingsmechanisme in te stellen op grond waarvan de toezichthoudende autoriteit bij wie een klacht is ingediend op grond van artikel 77, lid 1, AVG de bevoegdheid zou hebben of verplicht zou zijn de bij haar aanhangige procedure te schorsen wanneer eerder overeenkomstig artikel 79, lid 1, van die verordening een voorziening met hetzelfde voorwerp is ingesteld. De advocaat-generaal heeft dit in essentie opgemerkt in de punten 55 en 56 van zijn conclusie. Een dergelijke schorsing kan worden gehandhaafd totdat een eerste uitspraak in het kader van die voorziening is gedaan en, in voorkomend geval, bij beroep tegen die uitspraak, tot het moment waarop een rechterlijke beslissing de betrokken zaak definitief afsluit.

55 In dit verband moet worden opgemerkt dat de eventuele schorsing van het onderzoek van een krachtens artikel 77, lid 1, van die verordening bij de toezichthoudende autoriteit ingediende klacht in afwachting van een rechterlijke beslissing in overeenstemming is met zowel het vereiste om het recht op een doeltreffende voorziening in rechte te waarborgen als met het vereiste om de door de AVG gewaarborgde rechten daadwerkelijk te beschermen en te voorkomen dat tegenstrijdige beslissingen worden genomen die de rechtszekerheid kunnen aantasten.

56 Wanneer de toezichthoudende autoriteit daarentegen een klacht afwijst op de enkele grond dat een krachtens artikel 79, lid 1, van deze verordening ingestelde voorziening in rechte aanhangig is, zoals in punt 47 van het onderhavige arrest is vermeld, kan zij er niet zeker van zijn dat in het kader van die voorziening daadwerkelijk een beslissing ten gronde zal worden genomen. Daarnaast kan de indiening van een nieuwe klacht onmogelijk blijken wanneer het nationale recht deze afhankelijk stelt van de inachtneming van een ontvankelijkheidstermijn, zoals in casu het geval is, en deze termijn reeds is verstreken. Bijgevolg kan niet worden uitgesloten dat de betrokkene bij de verwerking van persoonsgegevens elke doeltreffende bescherming wordt ontnomen wanneer zijn voorziening in rechte om procedurele redenen wordt verworpen zonder dat over de grond van de zaak is beslist, of hij afstand wenst te doen van die voorziening.

57 Zoals de advocaat-generaal in punt 57 van zijn conclusie in essentie heeft opgemerkt, is de afwijzing van een bij de toezichthoudende autoriteit ingediende klacht in een situatie als die van het hoofdgeding dus in strijd met het doeltreffendheidsbeginsel, aangezien deze benadering van de verhouding tussen de beroepsmogelijkheden de daadwerkelijke bescherming van de door de AVG gewaarborgde rechten op losse schroeven kan zetten.

58 Hieruit volgt dat het aan de verwijzende rechter staat om na te gaan of de in het hoofdgeding aan de orde zijnde bepalingen van nationaal recht de doeltreffende bescherming van de door de AVG gewaarborgde rechten kunnen waarborgen, met name wat betreft de verhouding tussen parallelle en onafhankelijke beroepsmogelijkheden waarvan de betrokkenen bij de verwerking van persoonsgegevens gebruik kunnen maken.

59 Gelet op een en ander moet op de eerste en de tweede vraag worden geantwoord dat artikel 77, lid 1, en artikel 79, lid 1, AVG aldus moeten worden uitgelegd dat zij eraan in de weg staan dat een toezichthoudende autoriteit waarbij een klacht krachtens artikel 77, lid 1, is ingediend, die klacht kan afwijzen op de enkele grond dat er eerder een voorziening in rechte krachtens artikel 79, lid 1, is ingesteld die hetzelfde voorwerp heeft, zelfs als de beslissing in het kader van die voorziening nog niet definitief is geworden.

Kosten

60 Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de verwijzende rechter over de kosten heeft te beslissen. De door anderen wegens indiening van hun opmerkingen bij het Hof gemaakte kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking.

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Artikel 77, lid 1, en artikel 79, lid 1, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije

verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

moeten aldus worden uitgelegd dat

zij eraan in de weg staan dat een toezichthoudende autoriteit waarbij een klacht krachtens artikel 77, lid 1, is ingediend, die klacht kan afwijzen op de enkele grond dat er eerder een voorziening in rechte krachtens artikel 79, lid 1, is ingesteld die hetzelfde voorwerp heeft, zelfs als de beslissing in het kader van die voorziening nog niet definitief is geworden.

ondertekeningen